

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

Затверджено

На засіданні кафедри обліку і аудиту
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

Завідувач,
кафедри проф. Раделицький Ю.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«Рациональне оподаткування та управління податковими ризиками»,
що викладається в межах ОНП «Облік і оподаткування»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності D1 Облік і оподаткування

Львів 2025 р.

**Силабус курсу Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками
2025-2026 навчального року**

Назва курсу	Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками
Адреса викладання курсу	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку і аудиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальність D1 Облік і оподаткування
Викладачі курсу	Шевчук Віра Романівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	vira.shevchuk@lnu.edu.ua, https://econom.lnu.edu.ua/employee/shevchuk-v-r , м. Львів, пр. Свободи, 18, 201 к.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через ms teams. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/
Інформація про курс	Курс «Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками» орієнтований на формування у здобувачів системного, міждисциплінарного та критичного розуміння сучасних податкових процесів у контексті невизначеності, глобалізації та цифровізації економіки. У межах курсу розглядаються теоретико-методологічні основи оподаткування, концепція раціонального податкового навантаження, поведінкові та інституційні аспекти податкових рішень, а також сучасні підходи до ідентифікації, оцінювання та управління податковими ризиками на рівні підприємств і держави. Особливу увагу приділено міжнародним податковим ініціативам (зокрема BEPS), трансфертному ціноутворенню, податковому комплаєнсу та цифровим інструментам адміністрування. Курс спрямований на розвиток дослідницьких компетентностей, здатності критично аналізувати наукові підходи, застосовувати економетричні та аналітичні методи, а також формулювати власні наукові висновки у сфері обліку й оподаткування.
Коротка анотація курсу	Дисципліна Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками є вибірковою дисципліною зі спеціальності D1 Облік і оподаткування для освітньо-наукової програми «Облік і оподаткування» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, яка викладається в <u>4</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками» є формування у здобувачів системного та критичного розуміння теоретичних, методологічних і прикладних засад раціонального оподаткування та управління податковими ризиками, розвиток здатності аналізувати вплив податкових рішень на економічну поведінку суб'єктів господарювання в умовах невизначеності, а також генерувати нові наукові підходи до оптимізації податкових процесів і мінімізації податкових ризиків..

	<p>Цілями курсу є поглиблення знань щодо сучасних теорій оподаткування та їх емпіричного застосування; формування здатності критично оцінювати податкову політику та її економічні наслідки; оволодіння методами податкового планування та ідентифікації меж між оптимізацією і ухиленням від оподаткування; розвиток навичок ідентифікації, класифікації та оцінювання податкових ризиків із використанням сучасних аналітичних інструментів; опанування підходів до побудови систем управління податковими ризиками на рівні підприємств; аналіз міжнародних податкових практик та ініціатив (зокрема BEPS) і їх впливу на національні системи оподаткування; формування компетентностей у сфері податкового комплаєнсу та цифрового адміністрування податків; розвиток дослідницьких навичок, зокрема здатності формулювати наукові проблеми, обґрунтовувати гіпотези та застосовувати кількісні й якісні методи дослідження у сфері оподаткування.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Артюх, О. В. Ідентифікація ризиків у сфері оподаткування: прикладний аспект. <i>Науковий вісник Одеського національного економічного університету</i>. 2024. С. 23-29. https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-10-323-10-23-29 2. Демків, Х., Кріль, Я., & Шевчук, В.. Роль податкового консалтингу у зниженні податкових ризиків бізнесу. <i>Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління</i>, 2025. (21). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-21-09-03 3. Державна податкова служба України. Державний сайт України. Режим доступу: https://tax.gov.ua/ 4. Левицька С. О., Осадча О. О. Ризико-орієнтований підхід у системі податкового менеджменту. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»</i>. 2022. № 24(52). С. 39–47. DOI: 10.25264/2311-5149-2022-24(52)-39-47 5. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 6. Сарахман , О. М., Мороз, В. П., & Шурпенкова , Р. К. Управління податковими ризиками: стратегічні підходи та інструменти мінімізації. <i>Актуальні питання економічних наук</i>. 2025. (8). https://doi.org/10.5281/zenodo.14942577 7. Таращенко, В. Теоретико-методичні підходи до сутності податкових ризиків та їх класифікації. <i>Український економічний часопис</i>. 2024. (5). С. 125–128. https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-5-22 8. Чвортко, Л., & Пуголовко, І. Управління податковими ризиками підприємства через інструмент страхування. <i>Економічний простір</i>. 2024. (189). С. 213-218. https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-38 9. Шевчук, В., Кріль, Я., Демків, Х., & Юрченко, О. Консалтинг і аудит податкових аспектів звітності як взаємодоповнюючі елементи забезпечення фінансової прозорості. <i>Інвестиції: практика та досвід</i>. 2025. № 12. 122-120. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.24.112 10. Ярошенко І.В. Податкові ризики та їх вплив на розвиток підприємств у воєнний період. <i>Economic Synergy</i>. 2022. № 4. С. 180–189. DOI: https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-14.

	<p>11. Eastman, E., Ehinger, A., & Xu J. Enterprise Risk Management and Corporate Tax Planning. <i>Journal of Risk and Insurance</i>. 2024. 91 (3). https://doi.org/10.1111/jori.12469</p> <p>12. IAS 12 Income Taxes. International Accounting Standards Board. URI:https://www.ifrs.org</p> <p>13. IFRIC 23 Uncertainty over Income Tax Treatments: Interpretation. International Accounting Standards Board. URI:https://www.ifrs.org</p> <p>14. Kalina, I., Khurdei, V., Shevchuk V., Vlasiuk T., and Leonidov I.. Introduction of a Corporate Security Risk Management System: The Experience of Poland. <i>Journal of Risk and Financial Management</i>. 2022. 15(8). DOI: https://doi.org/10.3390/jrfm15080335.</p> <p>15. OECD. Action Plan Base Erosion and Profit Shifting. URI:https://www.oecd.org/tax/beps/</p> <p>16. OECD. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. URI:https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm</p> <p>17. Song, Z., Wang, N., & Li, H.. A Hybrid DNN-Transformer-AE Framework for Corporate Tax Risk Supervision and Risk Level Assessment. <i>Economics and Management Innovation</i>, 2025. 2(5), P. 79-85. https://doi.org/10.71222/s7w5p16719.</p>
Тривалість курсу	_____ <u>90</u> _____ год.
Обсяг курсу	З них <u>32</u> годин лекцій, <u>16</u> годин лабораторних робіт/практичних занять та <u>42</u> годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен</p> <p>знати: теоретичні та методологічні основи оподаткування, включаючи сучасні концепції оптимального та раціонального оподаткування; економічні, інституційні та поведінкові чинники формування податкових рішень; сутність, класифікацію та джерела виникнення податкових ризиків; підходи до податкового планування та межі між легальною оптимізацією і ухиленням від оподаткування; методи якісного та кількісного оцінювання податкових ризиків; міжнародні стандарти та ініціативи у сфері оподаткування (зокрема BEPS, трансфертне ціноутворення, податковий комплаєнс); сучасні цифрові інструменти податкового адміністрування та контролю; наукові підходи до дослідження податкових процесів та ризиків..</p> <p>вміти: критично аналізувати податкову політику та її вплив на економічну поведінку суб'єктів господарювання; ідентифікувати, класифікувати та оцінювати податкові ризики із застосуванням сучасних аналітичних методів; застосовувати інструменти податкового планування з урахуванням правових та етичних обмежень; будувати та інтерпретувати моделі оцінювання податкових ризиків; розробляти та обґрунтовувати заходи управління податковими ризиками на рівні підприємств; аналізувати міжнародні податкові практики та адаптувати їх до національного контексту; використовувати цифрові інструменти та дані для прийняття податкових рішень; формулювати наукові проблеми та інтерпретувати результати досліджень у сфері оподаткування.</p>

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку й оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті й оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, оподаткування, а також аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування, на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень із відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, оподаткування.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку й оподаткування, а також у викладацькій діяльності.

РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати

	<p>теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, оподаткування.</p> <p>РН06. Планувати та виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку й оподаткування та дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням сучасних наукових інструментів і дотриманням норм професійної й академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН07. Застосовувати сучасні механізми та технології пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні й економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p>РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.</p> <p>РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.</p>
Ключові слова	раціональне оподаткування, податкові ризики, податкове планування, податковий комплаєнс, трансфертне ціноутворення, BEPS
Формат курсу	<p>Очний /заочний</p> <p>Очна (денна) форма навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою.</p> <p>Заочна форма навчання – це навчання, яке поєднує в собі самонавчання і очного навчання. Характеризується етапністю. На першому етапі відбувається отримання бази знань і методики для самостійного засвоєння навчальної інформації та формування умінь (настановча сесія), на другому етапі студент-заочник самостійно засвоює навчальний матеріал, виконує заплановані індивідуальні завдання, а на третьому – проводиться безпосередня перевірка результатів навчання.</p> <p>Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем</p>
Теми	Подано нижче у табличній формі схему курсу «Раціональне оподаткування та управління податковими ризиками»
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Форми та методи лекційних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мультимедійна презентація теоретичного матеріалу; - пояснення понять і принципів із наведенням прикладів із реальної діяльності підприємств; - тематичні обговорення та дискусії. <p>Форми та методи практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв’язання практичних кейсів та завдань; - усна презентація результатів; - тестування та рефлексивне опитування; - моделювання реальних ситуацій та їх критичне осмислення. 																																								
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні (семінарські) заняття: максимальна кількість балів <u>30</u> • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів <u>10</u> • іспит: максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="8">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th rowspan="2">Іспит</th> <th rowspan="2">Сума</th> </tr> <tr> <th colspan="4">Змістовий модуль 1</th> <th>Проміжний (модульний) тест</th> <th colspan="4">Змістовий модуль 2</th> </tr> <tr> <th>T1</th> <th>T2</th> <th>T3</th> <th>T4</th> <th></th> <th>T5</th> <th>T6</th> <th>T7</th> <th>T8</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>50</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів</p> <p>Впродовж семестру на практичних заняттях слухачі мають можливість набрати 30 балів, що передбачає чотири поточні відповіді (усні та/або письмові) із максимальною оцінкою 5 балів за кожну відповідь. Поточне оцінювання здійснюється з урахуванням результатів самостійного опрацювання навчального матеріалу, активності студента на заняттях, рівня засвоєння теоретичних положень дисципліни, уміння аналізувати нормативно-правові акти, наукові джерела та застосовувати набуті знання під час виконання практичних завдань.</p> <p>Критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях:</p> <p>5 балів виставляється студенту, який повністю засвоїв навчальний матеріал з відповідної теми, впевнено, логічно та аргументовано викладає його під час усної відповіді або письмової роботи, демонструє глибоке розуміння теоретичних положень і вміння застосовувати їх при розв’язанні практичних ситуаційних завдань. Студент використовує як обов’язкову, так і додаткову літературу, коректно оперує фаховою термінологією, робить обґрунтовані висновки, допускає незначні або відсутні помилки.</p> <p>4 бали нараховуються студенту, який добре орієнтується в навчальному матеріалі та загалом правильно викладає його зміст. Відповідь є логічною й аргументованою, однак окремі аспекти теми розкриті без достатньої глибини аналізу або з незначними неточностями. Практичні завдання виконані правильно, але</p>	Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума	Змістовий модуль 1				Проміжний (модульний) тест	Змістовий модуль 2				T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8		5	5	5	5	10	5	5	5	5	50	100
Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума																																
Змістовий модуль 1				Проміжний (модульний) тест	Змістовий модуль 2																																				
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8																																	
5	5	5	5	10	5	5	5	5	50	100																															

аргументація відповідей не завжди є повною.
3 бали отримує студент, який володіє базовими знаннями з теми та відтворює основні положення навчального матеріалу, проте відповідь має переважно описовий характер. Аналітична складова є слабо вираженою, практичні завдання виконані частково або з помилками, використання навчальної літератури обмежене.
2 бали виставляються студенту, який засвоїв матеріал частково. Відповідь є фрагментарною та поверхневою, без належної аргументації й аналізу. Студент має труднощі з поясненням основних понять і категорій дисципліни, припускається суттєвих помилок при виконанні практичних завдань.
1 бал отримує студент, який має мінімальні, несистемні знання з теми, не орієнтується в основних теоретичних положеннях і не володіє практичними навичками, необхідними для виконання завдань практичного заняття.
0 балів виставляється у разі повної відсутності відповіді.

Впродовж семестру передбачено проведення **модульного контролю (тесту)**, який оцінюється максимально у 10 балів. Модуль складається з тестових завдань та відображає рівень засвоєння студентом навчального матеріалу всіх тем модуля 1, у тому числі в результаті самостійного опрацювання тем цього модуля.

В кінці семестру передбачено проведення **іспиту**, який оцінюється максимально у 50 балів. Він складається з тестових завдань та відображає рівень засвоєння студентом навчального матеріалу за всім курсом, тобто тем модуля 1 і модуля 2, у тому числі в результаті самостійного опрацювання тем, передбачених програмою дисципліни.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи бману.

Відвідання занять та активність у навчальному процесі є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на

	<p>поточному тестуванні, самостійній роботі, бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція теорій оподаткування: порівняльний аналіз підходів 2. Принципи оподаткування в контексті добробуту: компроміс ефективності та справедливості 3. Теорія оптимального оподаткування (Ramsey, Mirrlees): сутність і обмеження 4. Поведінкові аспекти оподаткування та їх вплив на податкову політику 5. Роль податків у перерозподілі доходів: емпіричні докази 6. Податки у моделях загальної рівноваги 7. Фіскальна ілюзія: економічна природа та наслідки 8. Інституційний підхід до аналізу податкових систем 9. Поняття раціонального оподаткування: нормативний і позитивний підходи 10. Методи оцінки податкового навантаження 11. Надлишковий податковий тягар: вимірювання та наслідки 12. Податкова нейтральність і викривлення економічних рішень 13. Вплив оподаткування на інвестиційну активність підприємств 14. Оподаткування в умовах інформаційної асиметрії 15. Моделі ухилення від оподаткування (Allingham–Sandmo) 16. Раціональне оподаткування в умовах макроекономічної нестабільності 17. Теоретичні засади податкового планування 18. Інструменти податкової оптимізації та їх економічні наслідки 19. Податкові гавані: роль і вплив на глобальну економіку 20. GAAR: економічна доцільність і практика застосування 21. Судова практика у сфері податкових спорів: аналітичний огляд 22. Етичні аспекти податкового планування 23. Емпіричні дослідження ефективності податкових стратегій 24. Сутність податкових ризиків та їх місце в системі корпоративних ризиків 25. Класифікація податкових ризиків: критичний аналіз підходів 26. Ризики податкового комплаєнсу 27. Репутаційні ризики у сфері оподаткування 28. Ризики податкових перевірок та санкцій 29. Інституційні фактори формування податкових ризиків 30. Ризики подвійного оподаткування 31. Вплив податкової невизначеності на поведінку підприємств 32. Якісні методи оцінювання податкових ризиків 33. Кількісні методи оцінювання (VaR, Monte Carlo): можливості та обмеження

	<ul style="list-style-type: none"> 34. Побудова матриць податкових ризиків 35. Індикатори податкового ризику та risk scoring 36. Економетричні моделі в аналізі податкових ризиків 37. Використання великих даних у податковому аналізі 38. Аудит податкових ризиків 39. Обмеження сучасних методів оцінювання ризиків 40. Інтеграція податкових ризиків у систему ERM 41. Податковий комплаєнс як інструмент управління ризиками 42. Tax Control Framework (підхід OECD) 43. Внутрішній контроль у системі управління податковими ризиками 44. Роль корпоративного управління у мінімізації податкових ризиків 45. Документування податкових позицій підприємства 46. Оцінка ефективності систем управління податковими ризиками 47. Теоретичні засади міжнародного оподаткування 48. Трансфертне ціноутворення: економічна логіка та ризики 49. План OECD BEPS: цілі та інструменти 50. Глобальний мінімальний податок (Pillar Two): економічні наслідки 51. Угоди про уникнення подвійного оподаткування 52. Податкові ризики транснаціональних корпорацій 53. Автоматичний обмін податковою інформацією (CRS, FATCA) 54. Податкова конкуренція між країнами 55. Оподаткування цифрової економіки 56. Big Data у податковому адмініструванні 57. Автоматизація податкового контролю 58. Blockchain у податковому обліку 59. ESG та податкова прозорість 60. RegTech і SupTech у податковій сфері 61. Податкові ризики цифрових платформ 62. Майбутні тенденції розвитку податкових систем
Опитування	Опитування студентів проводиться в усній формі (презентація), у формі бесіди та дискусії (захист командних робіт) та у формі тестування.

Силабус курсу розробила:
доцент Шевчук Віра Романівна

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1/2	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади оподаткування Еволюція теорій оподаткування (класична, неокласична, інституціональна). Принципи оподаткування у контексті добробуту. Податки в моделях загальної рівноваги. Теорія оптимального оподаткування.</p>	Лекція	<p>1. Державна податкова служба України. Державний сайт України. Режим доступу: https://tax.gov.ua/ 2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17</p>		-
2/2	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади оподаткування Поведінкові аспекти оподаткування. Фіскальна ілюзія та податкова сприйнятливість. Роль податків у перерозподілі доходів. Критичний аналіз сучасних податкових систем.</p>	Лекція	<p>1. Державна податкова служба України. Державний сайт України. Режим доступу: https://tax.gov.ua/ 2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17</p>		-
2/2	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади оподаткування</p>	Семінарське заняття.	<p>1. Державна податкова служба України. Державний сайт України. Режим доступу: https://tax.gov.ua/ 2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17</p>	<p>1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс</p>	

3/2	Тема 2. Концепція раціонального оподаткування в умовах невизначеності. Визначення раціональності: нормативний і позитивний підходи. Податкове навантаження: методи вимірювання. Надлишковий податковий тягар. Податкова нейтральність і викривлення економічних рішень.	Лекція	Чвортко, Л., & Пуголовко, І. Управління податковими ризиками підприємства через інструмент страхування. Економічний простір. 2024. (189). С. 213-218. https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-38		-
4/2	Тема 2. Концепція раціонального оподаткування в умовах невизначеності. Податки в умовах інформаційної асиметрії. Моделі ухилення від оподаткування. Вплив податкової політики на інвестиційні рішення. Раціональне оподаткування в кризових умовах.	Лекція	Шевчук, В., Кріль, Я., Демків, Х., & Юрченко, О. Консалтинг і аудит податкових аспектів звітності як взаємодоповнюючі елементи забезпечення фінансової прозорості. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 12. 122-120. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.24.112		-
4/2	Тема 2. Концепція раціонального оподаткування в умовах невизначеності.	Семінарське заняття.	Чвортко, Л., & Пуголовко, І. Управління податковими ризиками підприємства через інструмент страхування. Економічний простір. 2024. (189). С. 213-218. https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-38	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	
5/2	Тема 3. Податкове планування та агресивна оптимізація Теоретичні засади податкового планування Ухилення від сплати податків: концептуальні межі. Інструменти податкової оптимізації.	Лекція	Сарахман, О. М., Мороз, В. П., & Шурпенкова, Р. К. Управління податковими ризиками: стратегічні підходи та інструменти мінімізації. Актуальні питання економічних наук.		-

	Податкові гавані та їх роль у глобальній економіці.		2025. (8). https://doi.org/10.5281/zenodo.14942577		
6/2	Тема 3. Податкове планування та агресивна оптимізація. Концепція GAAR (General Anti-Avoidance Rules). Судова практика у сфері податкових спорів. Етичні аспекти податкового планування. Емпіричні дослідження ефективності податкових стратегій.	Лекція	Левицька С. О., Осадча О. О. Ризико-орієнтований підхід у системі податкового менеджменту. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2022. No 24(52). С. 39–47. DOI: 10.25264/2311-5149-2022-24(52)-39-47		-
6/2	Тема 3. Податкове планування та агресивна оптимізація.	Семінарське заняття.	Левицька С. О., Осадча О. О. Ризико-орієнтований підхід у системі податкового менеджменту. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2022. No 24(52). С. 39–47. DOI: 10.25264/2311-5149-2022-24(52)-39-47	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	
7/2	Тема 4. Податкові ризики: теоретичні підходи та класифікація Податкові ризики в системі корпоративних ризиків. Теорія ризику в оподаткуванні. Класифікація податкових ризиків. Ризик податкових перевірок та санкцій.	Лекція	Артюх, О. В. Ідентифікація ризиків у сфері оподаткування: прикладний аспект. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2024. С. 23-29. https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-10-323-10-23-29		-
8/2	Тема 4. Податкові ризики: теоретичні	Лекція	Демків, Х., Кріль, Я., &		-

	підходи та класифікація. Репутаційні ризики і податкова прозорість. Ризики подвійного оподаткування. Інституційні фактори податкових ризиків Критичний аналіз існуючих класифікацій.		Шевчук, В.. Роль податкового консалтингу у зниженні податкових ризиків бізнесу. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2025. (21). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-21-09-03		
8/2	Тема 4. Податкові ризики: теоретичні підходи та класифікація.	Семінарське заняття.	Демків, Х., Кріль, Я., & Шевчук, В.. Роль податкового консалтингу у зниженні податкових ризиків бізнесу. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2025. (21). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-21-09-03	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	
9/2	Тема 5. Методи ідентифікації та оцінювання податкових ризиків. Якісні методи оцінки ризиків. Кількісні методи. Побудова матриць ризиків. Індикатори податкового ризику.	Лекція	Song, Z., Wang, N., & Li, H.. A Hybrid DNN-Transformer-AE Framework for Corporate Tax Risk Supervision and Risk Level Assessment. Economics and Management Innovation, 2025. 2(5), P. 79-85. https://doi.org/10.71222/s7w5p16719 .		-
10/2	Тема 5. Методи ідентифікації та оцінювання податкових ризиків. Використання великих даних у податковому аналізі. Економетричні моделі оцінки ризиків. Аудит податкових ризиків. Обмеження існуючих методів оцінювання.	Лекція	Ярошенко І.В. Податкові ризики та їх вплив на розвиток підприємств у воєнний період. Economic Synergy. 2022. № 4. С. 180–189. DOI: https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-14 .		
10/2	Тема 5. Методи ідентифікації та	Семі-	Ярошенко І.В. Податкові	1. Опитування	

	оцінювання податкових ризиків.	нарьське заняття.	ризики та їх вплив на розвиток підприємств у воєнний період. Economic Synergy. 2022. № 4. С. 180–189. DOI: https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-14 .	2. Дискусія 3. Кейс	
11/2	Тема 6. Системи управління податковими ризиками Інтеграція податкових ризиків у ERM (Enterprise Risk Management). Податковий комплаєнс як система управління. Tax Control Framework (OECD підхід). Внутрішній аудит і контроль податкових процесів.	Лекція	Чвортко, Л., & Пуголовко, І. Управління податковими ризиками підприємства через інструмент страхування. Економічний простір. 2024. (189). С. 213-218. https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-38		-
12/2	Тема 6. Системи управління податковими ризиками Роль корпоративного управління у зниженні ризиків. Документування податкових позицій. Digital tax комплаєнс. Оцінка ефективності систем управління ризиками.	Лекція	Kalina, I., Khurdei, V., Shevchuk V., Vlasiuk T., and Leonidov I.. Introduction of a Corporate Security Risk Management System: The Experience of Poland. Journal of Risk and Financial Management. 2022. 15(8). DOI: https://doi.org/10.3390/jrfm15080335 .		
12/2	Тема 6. Системи управління податковими ризиками	Семінарське заняття.	Kalina, I., Khurdei, V., Shevchuk V., Vlasiuk T., and Leonidov I.. Introduction of a Corporate Security Risk Management System: The Experience of Poland. Journal of Risk and Financial Management. 2022. 15(8). DOI: https://doi.org/10.3390/jrfm15080335 .	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	
13/2	Тема 7. Міжнародне оподаткування та глобальні податкові ризики	Лекція	1. OECD. Action Plan Base Erosion and Profit Shifting.		-

	Теорія міжнародного оподаткування. Трансфертне ціноутворення: економічна сутність і ризики. План BEPS (Base Erosion and Profit Shifting). Глобальний мінімальний податок (Pillar Two).		URI: https://www.oecd.org/tax/beps/ 2. OECD. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. URI: https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm		
14/2	Тема 7. Міжнародне оподаткування та глобальні податкові ризики. Податкові угоди про уникнення подвійного оподаткування. Податкові ризики транснаціональних корпорацій. Інформаційний обмін між країнами (CRS, FATCA). Геополітичні аспекти податкових ризиків.	Лекція	1. OECD. Action Plan Base Erosion and Profit Shifting. URI: https://www.oecd.org/tax/beps/ 2. OECD. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. URI: https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm	-	
14/2	Тема 7. Міжнародне оподаткування та глобальні податкові ризики.	Семінарське заняття.	1. OECD. Action Plan Base Erosion and Profit Shifting. URI: https://www.oecd.org/tax/beps/ 2. OECD. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. URI: https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting.htm	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	
15/2	Тема 8. Цифровізація оподаткування та новітні виклики Використання Big Data у податковому адмініструванні. Автоматизація податкового контролю. Блокчейн і податковий облік.	Лекція	Eastman, E., Ehinger, A., & Xu J. Enterprise Risk Management and Corporate Tax Planning. Journal of Risk and Insurance. 2024. 91 (3). https://doi.org/10.1111/jori.12469		-
16/2	Тема 8. Цифровізація оподаткування та новітні виклики	Лекція	Таращенко, В. Теоретико-методичні підходи до сутності податкових		

	ESG та податкова прозорість. Податкові ризики цифрових платформ. RegTech та SupTech у податковій сфері. Майбутнє оподаткування: сценарний аналіз.		ризиків та їх класифікації. Український економічний часопис. 2024. (5). С. 125–128. https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-5-22		
16/2	Тема 8. Цифровізація оподаткування та новітні виклики.	Семінарське заняття.	Eastman, E., Ehinger, A., & Xu J. Enterprise Risk Management and Corporate Tax Planning. Journal of Risk and Insurance. 2024. 91 (3). https://doi.org/10.1111/jori.12469	1. Опитування 2. Дискусія 3. Кейс	